

17. HAFTA: MALVARLIĞINA KARŞI SUÇLAR VE HIRSIZLIK

A. Malvarlığına Karşı Suçlarda Ceza Hukuku-Özel Hukuk İlişkisi: Başka müeyyideler yeterli himaye sağlamadığından mülkiyet hakkı, ayrıca cezai himayeyi de gerekli kılmaktadır.

B. Malvarlığı Kavramı: Ceza hukukunda ekonomik değeri olan şeyler yanında, sahibi kişide anısı olan veya dinsel değer taşıyan, manevi değeri olan yahut şans getirdiğine inanılan şeyler de malvarlığına dahildir.

C. Mal: Mameleki hakların konusu oluşturan her şeydir.

D. Malın Başkasına Ait Olması: Bu suçların temel özelliği, suçun konusunu oluşturan malın başkasına ait olmasıdır.

E. Zarar: Zararın malvarlığına ilişkin bir zarar olması zorunludur.

F. Yarar: Malvarlığına karşı suçlardan bazılarının zorunlu unsuru, yarar sağlamak maksadıyla almaktır.

G. Zilyetlik: Ceza hukukunun özel hukuktan farklı, kendine özgü bir zilyetlik kavramı bulunmaktadır.

H. Hukuka Uygunluk Nedenleri ve Mazeret Nedenleri

İ. Malvarlığına Karşı Suçların Tasnifi

- “Madde 141- (1) Zilyedinin rızası olmadan başkasına ait taşınır bir malı, kendisine veya başkasına bir yarar sağlamak maksadıyla bulunduğu yerden alan kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir. (2) (Mülga: 2/7/2012-6352/105 md.)”

A. Fail: Herkes olabilir.

B. Hukuki Konu: Zilyetlik korunmaktadır.

C. Maddi Konu: Taşınır mal maddi konuyu oluşturmaktadır.

D. Mağdur: Malın zilyedi suçun mağdurudur.

E. Maddi Unsur: Taşınır zilyedinin rızası olmadan bulunduğu yerden almak

F. Manevi Unsur: Kasıtlı işlenebilir.

G. Hukuka Uygunluk Nedenleri: Rıza, hakkın kullanımı, kanun hükmünü icra, amir emrini ifa söz konusu olabilir.

H. İçtima: Konutta hırsızlık durumunda, konut dokunulmazlığını ihlal suçuyla arasındaki ilişki açıklanmaktadır.

I. Şahsi Cezasızlık Nedeni: “Madde 167- (1) Yağma ve nitelikli yağma hariç, bu bölümde yer alan suçların;

a) Haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşlerden birinin,

b) Üstsoy veya altsoyunun veya bu derecede kayın hısımlarından birinin veya evlat edinen veya evlatlığın,

c) Aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin,

Zararına olarak işlenmesi halinde, ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz.

(2) Bu suçların, haklarında ayrılık kararı verilmiş olan eşlerden birinin, aynı konutta beraber yaşamayan kardeşlerden birinin, aynı konutta beraber yaşamakta olan amca, dayı, hala, teyze, yeğen veya ikinci derecede kayın hısımlarının zararına olarak işlenmesi halinde;

ilgili akraba hakkında şikayet üzerine verilecek ceza, yarısı oranında indirilir.”

İ. Nitelikli Haller: “Madde 142- (1) Hırsızlık suçunun;

a) Kime ait olursa olsun kamu kurum ve kuruluşlarında veya ibadete ayrılmış yerlerde bulunan ya da kamu yararına veya hizmetine tahsis edilen eşya hakkında,

b) (Mülga: 18/6/2014-6545/62 md.)

c) Halkın yararlanmasına sunulmuş ulaşım aracı içinde veya bunların belli varış veya kalkış yerlerinde bulunan eşya hakkında,

d) Bir afet veya genel bir felaketin meydana getirebileceği zararları önlemek veya hafifletmek amacıyla hazırlanan eşya hakkında,

e) Adet veya tahsis veya kullanımları gereği açıkta bırakılmış eşya hakkında,

f) (Mülga: 2/7/2012-6352/82 md.)

İşlenmesi hâlinde, üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(2) Suçun;

a) Kişinin malını koruyamayacak durumda olmasından veya ölmesinden yararlanarak,

b) Elde veya üstte taşınan eşyayı çekip almak suretiyle ya da özel beceriyle,

c) Doğal bir afetin veya sosyal olayların meydana getirdiği korku veya kargaşadan yararlanarak,

d) Haksız yere elde bulundurulmuş veya taklit anahtarla ya da diğer bir aletle kilit açmak veya kilitlenmesini engellemek suretiyle,

e) Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle,

f) Tanınmamak için tedbir alarak veya yetkisi olmadığı halde resmi sıfat takınarak,

g) (...) büyük veya küçük baş hayvan hakkında,

h) (Ek: 18/6/2014-6545/62 md.) Herkesin girebileceği bir yerde bırakılmakla birlikte kilitlenmek suretiyle ya da bina veya eklentileri içinde muhafaza altına alınmış olan eşya hakkında,

İşlenmesi hâlinde, beş yıldan on yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Suçun, bu fıkranın (b) bendinde belirtilen surette, beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda olan kimseye karşı işlenmesi halinde, verilecek ceza üçte biri oranına kadar artırılır.

(3) Suçun, sıvı veya gaz hâlindeki enerji hakkında ve bunların nakline, işlenmesine veya depolanmasına ait tesislerde işlenmesi halinde, beş yıldan oniki yıla kadar hapis cezasına

hükmolunur. Bu fiilin bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, ceza yarı oranında artırılır ve onbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.

(4) (Ek: 6/12/2006 – 5560/6 md.) Hırsızlık suçunun işlenmesi amacıyla konut dokunulmazlığının ihlâli veya mala zarar verme suçunun işlenmesi halinde, bu suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturma yapılabilmesi için şikâyet aranmaz.

(5) (Ek: 18/6/2014-6545/62 md.) Hırsızlık suçunun işlenmesi sonucunda haberleşme, enerji ya da demiryolu veya havayolu ulaşımı alanında kamu hizmetinin geçici de olsa aksaması hâlinde, yukarıdaki fıkralar hükümlerine göre verilecek ceza yarısından iki katına kadar artırılır”

J. Etkin Pişmanlık: *“Madde 168- (1) Hırsızlık, mala zarar verme, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, hileli iflâs, taksirli iflâs ... suçları tamamlandıktan sonra ve fakat bu nedenle hakkında kovuşturma başlamadan önce, failin, azmettirenin veya yardım edenin bizzat pişmanlık göstererek mağdurun uğradığı zararı aynen geri verme veya tazmin suretiyle tamamen gidermesi halinde, verilecek cezanın üçte ikisine kadarı indirilir.*

(2) Etkin pişmanlığın kovuşturma başladıktan sonra ve fakat hüküm verilmezden önce gösterilmesi halinde, verilecek cezanın yarısına kadarı indirilir.”

K. Ceza: Bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası öngörülmüştür.